Konsertin live-striimaus yleisötyön uutena muotona – Seinäjoen kaupunginorkesterin EL TANGO –konsertti välitettiin viiteen kylätaloon

17.11.2021

Astor Piazzolla 100 vuotta

Maaliskuussa 2021 tuli kuluneeksi 100 vuotta argentiinalaisen tangon mestari Astor Piazzollan syntymästä. Hän oli tango nuevon eli uuden tangon luoja toimien säveltäjänä ja muusikkona vuosina 1939-1990. Suomessa Piazzolla esiintyi vuonna 1990. (Kotirinta, 1990; Ahtonen, 2021). Hän syntyi Argentiinassa, opiskeli New Yorkissa ja Ranskassa (NYC, 2021). Piazzolla voitti Ranskassa opiskellessaan klassisen musiikin palkinnon ja esitti sen saatuaan myös tangomusiikkia. Hän sai hyvää palautetta ja rohkaisua jatkaa uuden tangon kehittämistä.

Piazzolla palasi vuonna 1936 synnyinmaahansa (Azzi, 2018; NYC, 2021). Argentiinassa uutta tangon tyyliä ei aluksi hyväksytty, eikä sitä pidetty lainkaan tangomusiikkina. Tulisen tangon ja jazzin vapaan inspiraation yhdistäminen sai aikaan voimakasta kritiikkiä, mutta vastustus muuttui vähitellen suosioksi. Piazzolla kuoli vuonna 1992, jonka jälkeen hänen kansainvälinen maineensa on edelleen noussut. Nykyään Piazzollan uusi tango on maailmanlaajuisesti tunnettua. Uusi Tango on argentiinalaisten kansallisaarre, joka yhdistää urbaania sykettä ja mieltä viiltävää haikeutta (Ahtonen, 2021).

Piazzollan syntymän juhlavuonna 2021 oli suunniteltu pidettäväksi useita konsertteja eri puolilla Suomea, mutta alkuvuoden tapahtumia ei voitu pandemian vuoksi toteuttaa. Myös Seinäjoen kaupunginorkesterin konsertti oli suunniteltu pidettäväksi keväällä 2021, mutta koronatilanteen vuoksi se jouduttiin peruuttamaan aivan viime hetkellä ja ajankohta siirrettiin syksyyn. Seinäjoen kaupunginorkesteri pilotoi yhdessä Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa 28.10.2021 pidetyn EL TANGO – Astor Piazzolla 100 vuotta –konsertin siten, että tapahtuma live-sriimattiin kaupunginorkesterin YouTube-kanavan kautta Etelä-Pohjanmaan kyliin (SKOR, 2021). Konsertti oli tarkoitus striimata jo keväällä alkuperäisenä ajankohtana.

Kulttuurihyvinvointia etänä -hanke

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa on käynnissä Hyvinvointia kylille ja koteihin – kulttuuria ja liikuntaa etänä hanke (KuHy) (Kulttuurihyvinvointia etänä, 2021). Hankkeen tavoitteena on käytännön infrastruktuurin rakentaminen ja kulttuurihyvinvointia koskevan etätapahtumaosaamisen kehittäminen. Hanke toimii Etelä-Pohjanmaalla ja siinä on mukana viisi kylätaloa: Hyypän kylä Kauhajoelta, Keskikylä Jalasjärveltä, Hautakylä

Soinista, Luoma-aho Alajärveltä ja Alapään kylä Ylistarosta. Kylätaloille on rakennettu tapahtumien toteuttamista ja välittämistä varten etäyhteysympäristöt.

Hankkeessa pyritään siihen, että kansalaisilla on hyvät mahdollisuudet osallistua kulttuuritapahtumiin asuinpaikasta riippumatta. On merkityksellistä, että kansalaisten kulttuuriset oikeudet toteutuvat (Houni ym., 2020, s.18). KuHy-hanke pyrkii osaltaan pilotoimaan ja edistämään kulttuurihyvinvointipalveluiden saatavuutta (Kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2021). Kulttuuripalveluiden järjestämisessä huomioidaan se, että yhteisöllisyys ja osallisuus voisivat toteutua kyläläisten kesken ja eri kylien välillä. Kyläläisten yksi eniten toivomista kulttuuritapahtumista on musiikkiin liittyvät tapahtumat, kuten konsertit (Hautamäki ym., 2021). Musiikki on tutkituista kulttuurin muodoista selkeimmin ihmisen hyvinvointiin myönteisesti vaikuttavaa taidetta (Houni, 2020, s.58). Seinäjoen kaupungin orkesterin konsertin live-striimaus oli KuHy -hankkeelle ensimmäinen musiikkitapahtuma. Aiemmin syksyllä 2021 striimattiin lastenteatteriesitys ja liikuntapalveluiden striimaukset on aloitettu.

Konsertin live-striimaus

Astor Piazzolla 100 vuotta -konsertin esityspaikka oli Seinäjoen ammattikorkeakoulun Kampustalolla, Seinäjokisalissa. Konsertti päätettiin striimata suorana lähetyksenä viidelle kylätalolle osana KuHy –hankeen pilottitapahtumia. Konsertin live-striimaaminen tehtiin neljän kameran monikamerastriiminä. Ohjelmaformaatti noudatteli aika paljon Suomen Yleisradion suoria lähetyksiä RSO:n konserteista Helsingin Musiikkitalolta. Konsertin alussa SKOR:n intendentti Janne Ahtonen totesi, että Seinäjoen kaupunginorkesteri on uuden äärellä. Live-striimausta kokeiltiin ensimmäistä kertaa Seinäjoen kaupunginorkesterin konsertissa.

Tällaisen 10 soittajan esityksen välittäminen neljällä kameralla ei ole täysin yksinkertainen tehtävä. Erilaisissa monikameratuotannoissa hyvin suunniteltu onkin enemmän kuin puoliksi tehty. Ilman hyvää etukäteissuunnittelua tällaiset monen kameran suorat lähetykset saattavat ajautua kaaokseen (Jacobson 2010, s.3). Niinpä ennen torstain konserttia striimausryhmä ja orkesteri pitivät neljä kertaa neljän tunnin harjoitukset. Loppujen lopuksi striimiryhmän täytyi tehdä 27 tuntia töitä tuota noin kahden tunnin live-striimiä varten.

Striimausryhmään kuului neljä kuvaajaa, yksi ohjaaja, striimilähetyksen hoitaja, partituurin lukija ja ääniteknikko, joka vastasi striimin äänenlaadun tasosta. Tämän lisäksi ryhmän ulkopuolisena mutta ei vähäisimpänä oli konserttisalin valaistusmestari joka yhteistyössä striimiryhmän kanssa varmisti kuvaukseen sopivan valaistuksen. Tämä on vaativa homma koska valaistuksen tulee olla sopiva sekä paikan päällä musiikkiesitystä nauttivalle yleisölle että myös etänä striimiä katsovalle yleisölle. Kamera “ei näe” maailmaa samalla tavoin kuin ihmissilmä. Erilaiset kamerat ja linssit “näkevät” kuvat myös eri tavoin ja saattavat erota toisistaan huomattavasti. Valaisulla on siis suuri rooli katsojan kuvan kokemisen osalta.

Striimituotannon henkilökunnan pääosan muodosti SeAMKin kulttuurialan henkilökunta ja opiskelijat jotka olivat palkattuina tässä tuotannossa. Kulttuurituotannon opiskelija Ville Laakkonen johti tuotantotiimin kuvausryhmää ammattimaisesti, taiteelliset näkökohdat ja klassisen musiikin soittamisen kuvakulmat hyvin esille tuoden. Kuvaajat toimivat hyvin yhteistyössä ja reagoivat tarkasti kuvaustyössään konsertin kulun erilaisiin tilanteisiin.

Konsertin sisältö ja yleisö

Konsertin aluksi etukäteen tallennetussa haastattelussa bandoneontaiteilija Henrik Sandås johdatteli kylätalojen striimiyleisöä Astor Piazzollan musiikkiin. Sandås esitteli konsertin ohjelman myös Kampustalossa olevalle yleisölle. Hän kertoi, että ohjelmaan kuului tunnettuja kappaleita, kuten enkelistä kertova kappale ja harvinaisempi alkusoitto sankareille ja haudoille. Piazzollan musiikkia voi luonnehtia sielunmaiseman tarkasteluksi, jota tehdään musiikin, runojen ja laulun avulla. Piazzollan musiikki on sielukasta, totesi Sandås.



Kuva 1. El Tango konsertti Seinäjoki-salissa

Kampustalolla konserttia oli seuraamassa 230 katsojaa. Yleisössä oli mukana paljon naisia, kuten usein kulttuuritapahtumissa, kuten konserteissa, on (Tilastokeskus 2021). Yleisö sai nauttia paluusta “normaaliin”, sillä ohjelma-aikaa ei ollut supistettu. Ohjelmaan mahtui myös improvisointia. Konsertti kesti kaksi tuntia ja lisäksi oli väliaika.

Konsertissa kuultiin kappaleet Primavera porteña, Introduccional al angel, Tango del diablo, Milonga del angel, La muerte del angel, Romance del diablo, Vayamos al diablo ja Resurreccion del angel. Henrik Sandås on sovittanut kaikki kappaleet ja hän toimi musiikin johtajana sekä soitti bandoneonia. Väliajan jälkeen mukaan tuli muusikko Mikko Perkola, joka esitti Piazzollan musiikkiin sovitetuttuja runoja lausuen ja laulaen. Konsertissa kuultiin Pablo Nerudan runot Anna minulle, Aioin kuolla ja Vettä, unta. Lisäksi Perkola soitti viola da gambaa Piazzollan musiikkikappaleissa Introduccion a Heroes y tumbas, Mumuki, El Tango ja Invierno porteño. Illan konsertin taiteellinen kokonaisuus oli hieno ja musiikki loi hyvin koskettavan tunnelman.

Palaute etäkulttuuritapahtumasta

Konserttia seurattiin Kuhy-hankkeessa mukana olevilla kylätaloilla. Yhteensä neljällä kylätalolla yleisöä oli noin 40 henkilöä. Eniten väkeä kokoontui Luoma-ahon kylätalolla jossa katsoja oli 27. Konserttia oli mahdollista seurata myös pilottikylien kotitalouksista jonne kylien yhteyshenkilöt olivat toimittaneet konserttilinkin. Kotoa käsin konserttia seurasi arviolta kolmisenkymmentä katsojaa.



Kuva 2. El Tango konsertin yleisöä Luoma-ahon kylätalolla

Luoma-ahon kylätalolla tilaisuuteen oli valmistauduttu väliaikatarjoiluineen kyläyhdistyksen toimesta. Yleisönä oli pääosin varttuneempaa väkeä. Väkeä saatiin paikalle onnistuneen ennakkomarkkinoinnin ansiosta. Tilaisuudessa toteutui yhteisöllisyys ja osallisuus (Colliander, 2017).

Palautetta kerättiin heti konsertin jälkeen helppokäyttöisellä Flinga-sovelluksella, joka toimii kännykällä (Flinga.fi). Palautetta saatiin muutamilta konserttia seuranneilta (Vastaukset 1-5). Myös sähköpostitse saatiin palautetta.

Konsertista pidettiin ja se sai aikaan uusia oivalluksia: “Kokemus oli opettavainen, idealamppukin syttyi itsellä” (Vastaus 1). Konsertin striimausta pidettiin onnistuneena ja sen todettiin toimineen: “Striimi toimi erinomaisesti” (Vastaus 2). Kuvauksesta tuotiin esille, että joiltakin osin kuvaus näkyi epäselvästi: “iso salikuva oli vähän epätarkka” ja “kuvasta tuli hieman levoton olo” kameran kallistellessa (Vastaus 3-4). Ääniyhteys kylätaloille toimi pääosin erittäin hyvin: “Ääni tuli alkua lukuun ottamatta tasokkaasti” (Vastaus 5). Konsertti koettiin myös joiltakin osin vaikeaksi ja musiikkitapahtumiksi toivottiin jatkossa myös “kevyempää” musiikkia (Palaute tuli sähköpostitse). Konsertin seuraamisessa yhdistyi live-striimatun musiikkitaiteen kokemus siihen, miten konsertin kuvaus ja teknologinen toteutus koettiin (Rautiainen-Keskustalo, 2021, s.152).

Kulttuuria ja liikuntaa kyläläisille

KyHy –hankkeen syksyn 2021 tapahtumiin sisältyy kulttuuripalvelujen lisäksi liikuntapalveluiden järjestämistä ja striimausta kylätaloille. Kehonhuoltoa live-striimataan vuorotellen hankkeessa mukana olevilta kylätaloilta.

Kulttuurihyvinvointipalveluiden käytännön toteutuksia ja niiden edelleen suunnittelua jatketaan erilaisissa työryhmissä kylien edustajien ja kansalaisopistojen kanssa. Seinäjoen kaupunginorkesterin kanssa yhteistyö jatkuu ja keväällä 2022 on tulossa KuHy –hankkeen kanssa yhteistyössä toinen konsertin live-striimaus. Seinäjoen kaupunginorkesterin intendentin Janne Ahtosen mukaan konserttien live-striimit ovat kiinnostava yleisötyön muoto ja orkesteri haluaa jatkossa olla kehittämässä sitä. Yleisötyön yhtenä tavoitteena voidaankin nähdä tavanomaisten yleisöjen ulkopuolelle jäävien potentiaalisten yleisöjen tavoittamisen (Sorjonen-Sivonen, 2015). Tähän Kuhy-hankkeen kautta striimatut konsertit sopivat hyvin.

Hankkeen sisäistä tiedottamista varten on kylien oma Facebook-ryhmä. Kulttuuri- ja liikuntatapahtumien toteutumista voi seurata myös hankkeen julkisilla Facebook –sivuilla.

Kulttuurihyvinvointia etänä -hanke Facebookissa https://www.facebook.com/kulttuurihyvinvointiaetana
Hanketta rahoittaa Etelä-Pohjanmaan ELY/ Euroopan maaseuturahasto.

Hautamäki Tiina, SeAMK Sosiaali- ja terveysala
Saarela Jukka, SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri
Kareinen Jussi, SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Lähteet

Ahtonen J. (2021). El Tango – Astor Piazzolla 100 v. Seinäjoki-sali 28.10.2021. Esittely.

https://skor.fi/konsertti/el-tango-astor-piazzolla-100v/

Azzi M. S. (2018). *Astor Piazzolla. His life and oeuvre.* Based on Astor Piazzolla. Editioral El Ateneo. https://fundacionastorpiazzolla.org.ar/pdf/astor/cronologia/600f1e7707ff5_en.pdf

Colliander, M. (2017). Kulttuuri ja taide hoivalaitoksissa. Laitosarjen ja kulttuuritoiminnan ideaalien kohtaamisia. *Sosiologia*, 54(3), 305-321.

Flinga.fi (2021). https://flinga.fi/

Hautamäki T., Kasanen M., Aronsen T., Arola J-M., Kareinen J. & Saarela J. (2021). Kyläläisten toiveita kulttuuri- ja liikuntapalveluiden toteuttamiseksi. *SeAMK verkkolehti* 9.6.2021. https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/hyvinvointi-ja-luovuus/kylalaisten-toiveita-kulttuuri-ja-liikuntapalveluiden-toteuttamiseksi-etana/

Houni P., Turpeinen I. & Vuolasto J. (2020). *Taidetta! Kulttuurihyvinvoinnin käsikirja.* Helsinki. Taiteen edistämiskeskus. https://www.taike.fi/fi/kulttuurihyvinvointikirja

Kulttuurihyvinvointisuunnitelma (2021). *K65. Ikääntyvien kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2021-2025*. Seinäjoki. https://www.seinajoki.fi/wp-content/uploads/2021/05/K65-Kulttuurihyvinvointisuunnitelma-DIGI.pdf

Kotirinta P. (1990). “Nyt on aika vaihtaa tyyliä”. Tangon uudistaja Astor Piazzolla esiintyy tänään ensi kertaa Suomessa. Oma kvintetti on vaihtunut italialaiseen Mantova-jousikvartettiin. *Helsingin Sanomat* 15.6.1990. Kulttuuri. https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000002987645.html?share=f93b106d2a8bd0fdc444905f9dde2934

Kulttuurihyvinvointia etänä. (2021). *Seinäjoen ammattikorkeakoulu*. https://app-staging.seamk.hion.dev/yrityksille/tki-projektit/kulttuurihyvinvointia-etana/

Jacobson M. (2010). *Mastering Multicamera Techniques*. From Preproduction to Editing and Deliverables. Focal Press.

NYC (2021). Remember Astor Piazzolla for his Nuevo Tango Jazz. *New York Latin Culture Magazine*. September 8, 2021. https://www.newyorklatinculture.com/astor-piazzolla/

Rautiainen-Keskustalo, T. (2021). Embodiment through digital intangibility: infrastsucture of musicking. *Journal of New Music Research*, 50:2, 147-154. https://doi.org/10.1080/09298215.2021.1899248

SKOR. (2021). *Seinäjoen kaupunginorkesteri.*https://skor.fi/

Sorjonen, H., Sivonen, O. (2015).Taide- ja kulttuurilaitosten yleisötyön muodot, laajuus ja tuloksellisuus. *Cuporen verkkojulkaisuja 27.*https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/cuporen-julkaisut/hilppa-sorjonen-ja-outi-sivonen-taide-ja-kulttuurilaitosten-yleisotyon-muodot-laajuus-ja-tuloksellisuus

Tilastokeskus. 2021. Kansainvälinen naistenpäivä. *Naiset ja vapaa-aika.*https://www.stat.fi/tup/tilastokirjasto/kansainvalinen-naistenpaiva.html